

דבר דעה מאת יהודיאל אריה האמשלהאר, ניו יורק תשי"ב הרה"ק מוה"ר ארי' לייב שרה'ס זצ"ל

א.

הרב הקדוש איש פלא ומפליא לעשות המפורסם בשם רבי לייב שרה'ס זצ"ל, גם הוא הי' מתלמידי הרבי ר' בער זצ"ל, וסביביו נתקמו אנדות נפלאות אשר עשה לטובת ישראל.

אגדה אחת שגורה בפי כל, מה שהי' לו עם הקיסר יאזעף בעת אשר הוציא בשנת תקמ"ד את "העדיקט" להרשות לבני ישראל לבקר את בתי ספר אשר לעם, להשכילם בהשכלה כללית, או בימים ההם הי' הרה"ק ר' לייב שרה'ס בצירה קסנה בונטוש הסמוכה אל העיר מאהלוב, פעם אחת בשו בו ביום ועש"ק אחר טבילת המקוה לכבוד שכת אל האכסניא, לא העביר את הפרשה שנים מקרא וא" תרגום כמנהגו בכל ע"ש, כי אם ביקש מבעל האכסניא שיתן לו עגלתו עם סוסיו והבע"ג שלו על שעות אחדות, כי נחוק לו לעשות נסיעה אחת קודם שבת לצורך דבר מצוה. הבעה"ב צוה תיכף לרתום את הסוסים וליסע עם הרה"ק, כאשר אך הרחיקו מן העיר העביר הרה"ק מטפחתו על פני העגלון, והי' לו קפיצת הדרך, ובמשך שעה אחת כבר עמדה העגלה בעיר מלוכה ווין, הרה"ק צוה להעגלון שיעמוד אל העגלה ויחכה מעט עד שובו.

הרה"ק נכנס אל חדר הקיסר יאזעף, וכאשר ראהו הקיסר נבהל מאוד, וישאלהו מי אתה ומי הביאך הלום, ויענהו אנכי לייב שרה'ס, הנני מן המעיילים בלא בר, באתי להזהירך כי אם לא תשוב את הנורה החדשה מעל ילדי בני ישראל שבגאליציא אשר אתה תצוה לבטלם מלמוד תוה"ק כדי שילמדו ב"השקאלעס" אזי הנני מוכן לחתוך משרך רצועות עם האיזמל הזה, התשמע קיסר יוסף? הקיסר התנצל לפניו כי לטובה כוונתו להטיב עם ישראל לעשותם לאנשים מהוגנים. — אנחנו אין רוצים בסובות וחסדים כאלה, ענהו הרה"ק וזכור כי הזהרתך. ונעלם ממנו ושב לעגלתו, ובחזירתו נהג ג"כ כמו בהליכתו ובא בעוד היום גדול להאכסניא שלו.

וכה הי' לו תמיד שיח ושיג עם האדונים, הפריצים" אשר הפקירו את דמי היהודים שישבו באחוזותיהם כצבאות וכאילות השדה, והרה"ק מוהר"ל בן שרה בא אל הפריצים בחדר משכבותיהם ויסרם קשה עד שהבטיחיהו לעשות עם היהודים הנחות גדולות.

פ"א—מספרת האגדה— בא הרה"ק מוהר"ל"ש לכפר אחד במדינת הגר לרגלי הצלת נפשות, והי' צריך לו לרבר עם ארון הכפר, וצוה ליהודי מחזיק האוראנדא שילך תיכף ומיד— בחצי הלילה הי' אז— אל הארון להעירו משנתו ולומר לו כי הרב ר' לייב יחכה לקראת בואו חוצה אל שער התצר. היהודי התחנן כי ירחם עליו, כי בנפשו הוא, הרה"ק הבטיח לו כי לא יעשה לו מאומה, ובשכר זה הבטיחו כי יחי' מאה ועשרים שנה, והלך היהודי אל השר והקיצו משנתו, והשר בשמעו

את שם הרב ר"ל חרד לקראתו ויצא אליו החוצה אל השער... היהודי הכפרי חי חיים ארוכים וכאשר הי' בן קי"ד שנה ובנו שהי' כבן שמונים נתאלמן ונשא אשה, הכה את בנו מכת לחי ואמר לו: „אתה תשא אשה ותוליד בנים ואחרי מותך ימלו למשא עלי לגדלם... (החסידות ע' ק"ט, ק"י, ק"א, ש"ב).

בשנת תקל"ד הי' הדבר, בכפר א' בארץ הגר, הסיתו הכומרים והבטיחו סכום גדול לאיכר א' שבכפר שיהרוג את בתו ילדה בת שתי שנים ולהשליכה בארוות יהודי אחר שהי' דר בכפר ההוא, כדי להעליל „עלילת דם“ על יהודי העיר. האיכר עשה כדבריהם, וכבר נתפרסם בעולם העלילה שיהודי עיר פ' שחטו ילדה נוצרית לפסחם... כבוא יום המשפט, פתאום הופיע הרה"ק ר' ליב שרה"ס לפני השופטים, וביקש שביאו את הילדה הנרצחת והוא יברר הדבר כשמלת, ועשו כדבריו כי השתוקקו לראות מה שיעשה הרב... והוא עשה מה שעשה והעמיד את הילדה על רגלי' לעיני כל הגוים אשר נקהלו שמה, ופתחה פיה ואמרה כי אבי' רצחה נפש... לחרדת כל הנאספים... העובדא הנוראה נתפרסמה בעולם עד שהגיעה גם לאזני האפיפיור קלעמענס הארבעה עשר ברומי, אז הוציא פקודה נמרצה לכל לקבל עוד עלילות ברשע כאלה על בני ישראל.

ב.

כל ימיו של אותו צדיק הי' נע ונד ונסע מעיד לעיר ולא ישב במקום אחר, אמרו עליו שהוא נוסע לפרנס את הצדיקים הנסתרים הנמצאים בכל דור ודור, אבל תלמידו הרה"ק ר' קהת ז"ל מווארשא הי' אומר, כי נסיעותיו של רבו הקדוש היו לתכלית אחר. כי בהריחו שנמצאת נשמה קדושה באיזה עיר ובאיזה כפר הי' נוסע להוציא יקר מזולל ולהעלות את הנשמה למדרגה גבוהה, כאשר כן הי' עם גידולו של הרה"ק, מוהר"א מקאלוב ד"ל באופן זה:

פעם אחת בהיות הרה"ק ר' ליב שרה"ס במדינת רוסיא פתאום נודע לו כי במדינת אונגריין בעירה סערענטש, נמצאת שמה נשמה קדושה שכדאי לספל בה להעלותה למדרגה הראוי' לה, ומיד צוה לרתום סוסיו ומרכבתו לנסיעה רחוקה, וכדרכו עפ"י שם של קפיצת הדרך (המוזכר ברש"י עירובין מ"ג ע"א), בא בין לילה לעירה סערענטש והתפלל שם ואח"כ הלך לסייל היערה, שם מצא גער עברי כבן שמונה שנים רועה אווזות וישאלהו הרה"ק בן מי הוא, ויגד לו כי בן אלמנה הוא שמה פ' ופקום דירתה, הרה"ק הלך מיד לביתה וביקש ממנה שתתן על ידו את העלם הזה והוא יגדל אותו ונתן לה סכום הגון, ונאותה האלמנה, ויקח הרה"ק את העלם עמו ועוד באותו יום היו בק' ניקלשבורג והלך אל הרה"ק הרבי ר' שמעלקי ז"ל ואמר לו: „הנה הבאתי לך נשמה קדושה וגבוהה מהיכל השירה קח אותה והעלה אותה למעלתה הגבוהה הראוי לה“ — ושם כצאה נשמתו תיקונה והי' מתלמידי הדי"ש ז"ל ונתפרסם אח"כ בעולם בשם „הקדוש מקאלוב“, הוא הגאון הקדוש מריה יצחק אייוק זצ"ל מקאלוב.

על אודות נסיעותיו של אותו צדיק יסופר בס', מזכרת לגדולי אסטראה וע' רט"ז, בזה"ל: „בין החסידים השרידים אשר עגדו עטרה לדאש עירנו אסטראה

מתנוסס שם איש אלקים קדוש מ"ה יונה ז"ל המפורסם בשם ר' יונה'לי דער גוטער, איש פלא עמיתו וחבירו של הרב הצדיק המפורסם בישראל עיר וקדיש מן שמיא מ"ה ליב בן שרה, שבכל פעם שבא הה"צ ר' ליב שרה'ס לעירנו הי' לו שיח ושיג עם ר' יונה'לי, ומה שנדברו ביניהם לא ידע איש, זקני עירנו יזכירו את שמו ביראת קודש, ומפורסם הוא בין החסידים אשר מרבים לספר נפלאות ממנו..."

על אורות הה"צ ר' יונה'לי שמעתי דברים נפלאים אשר פעל ועשה, אבל גבול שמתי לי לכל אכתוב בספרי ספורים... ור' יונה'לי לא מצא מנוח כל ימיו במקום אחד רק נסע מעיר לעיר ושיח לו עם צדיקי דורו הגדולים, ומטרת נסיעתו טמיר ונעלם ויש אומרים שנסע לסדיון שבזים אשר נפלו ביד אדונים כדרך הימים ההם..."

מפאת התנגדותו של הרה"ק מוהר"ל שרה'ס על הרה"ק מוהר"ן מבראסלאב, הי' מחולק גם עם דודיו הרה"ק מוהר"ב ז"ל ממעויבו ואחיו בע"ס רגל מחנה אפרים ז"ל, ובכ"ז הי' נוהר מאוד בכבודם ומי שמולול בכבודם לפני הי' שקיל למטרפטי ממנו.

בשעת פטירתו של הרה"ק מוהר"ל שרה'ס אמר, המחבר ס' מגן אברהם ר' אבלי קאלישער, הי' גאון אמתי, מקובל אמתי, וצדיק אמתי, ונששו יצאה בדברו אלה הדברים, זי"ע ועכ"י.

